

„ЗАСТАВА“ излази трипут
у недељу, средом, петком
и недељом
Цо-а је на годину 14. фор
на по год. 7 фор. на чет-
врт године 3 фор. 50 нов.
а вр. за Аустрију, а за Ср-
бију на годину 140 гроша
на по год. 70, а на четврт
године 35 гроша.

ЗАСТАВА.

Оглас се рачунају по по-
лицији врта, које из гар-
монга заузимају, и за сваку
врсту плаћа се за први пут
5, за сваки даљи пут 4 и
осим тога за жиг увек по
30 и. Дописи се шаљу у
редништу а предлата ин-
серати администрацији „ЗА-
СТАВЕ“ у Нови Сад, у кући
број 853. код „златног јед-
норога.“

Број 131.

У Новоме Саду, у среду 5. новембра 1869.

Год. IV.

У Новом Саду 4. новембра.

Ледри Ролен, републиканец од пете до
главе, управо је Французима један манифест
у коме вели: да неће положити заклетве, коју
прописује постојећи закон народним скупшти-
нарима.

Од коликог је значаја реч тога човека види
се из тога, што је сви француски листови у-
деше на дневном реду на прво место. Полу-
званичне новине француске скочиле су листов
да паралишу утисак који ће имати тај мани-
фест. „Сјекл“ вели, да Ледри Ролен нема право
што осуђује оне који су положили заклетву;
та народ их је послао тамо, и они су дужни
бити то учинити. „Жур. де Деба“ жестоко
напада на републиканце; а за манифест вели,
да су само голе фразе и звучне речи. „Келн.
Нов.“ вели, да манифест овај управо на рево-
луцију омера, а Француска је имала од 1789
па овамо, доста револуција, те је већ тога
сита. Енглески листови не говоре о манифесту
још ништа, али о радикалцима у опште вели
„Тајмс“ да они сами раде у прилог Наполео-
ну да не може боље бити. С тим, што На-
полеон није допустио извршење пресуде над
Рошфором; с тим је вели показао да је бољи
политичар од радикалаца. Царева је политика
у томе јасна, он зна да такви људи само дотле
нешто вреде у очима гомиле док су мученици,
и стога им не да те прилике, које би им име
учврстило у срцу народа.

Ми би рекли, да оно што ти, монархијске
и легитимне боје листови приписују као по-
грешку радикалцима, да је то баш њихова
погрешка. На име, они држе: да радикалци
не познају народ. То може бити у појединим
питањима случај, али историја француских ре-
волуција показује јасно, да у питању сло-
боде народне врло добро познају и жеље и
време.

Нема сумње да је Париз политична сред-
среда Европе; свака победа слободе над тира-
нијом у Паризу олакшава осталим народима
европским свој посао на дому. Ако садашњој
политичној струји у француској испадне за
руком, да обори тиранију у Паризу, то ће се
последнице тога одмах огледати и у Мадриду
и у Риму. А то ће бити почетак слобода на-
рода европских!

У Шпанији се непрестано интригује на
меродавним местима о избору краља. Лица која
имају скривене намере радије би видели на
престолу шпанском дете Ђеновско; ту се да
лакше господарити, а и изглед је да се може
доћи и до круне, због чега се и мутило по
Паризу око „моћног“ болесника. Најважније
од тих лица што би то хтела извесник је
— Прим.

Скупљени дипломати у Цариграду, непрес-
тано се бакћу око тога, како да измире сул-
тана са мисирским Кедивом, а да ауторитет
мусулманског величавца не потавни. Енглеска
и француска дипломатија труди се преко сво-
јих заступника, да привољу Кедина, да још је-
данпут изјави своју лојалност. И јесу то ту-
гаљиве ствари, с тим Кедивом. Он неће да
приклони главу пред султаном, и нужна по-
следница тога поступка био би рат међу овим
двема државама. А при данашњим околностима
западним силама никако не иде у рачун, да се
Турска забави са Мисиром, кад јој је ну-
жна цела пажња у европској турској, где
само што није букнула ватра, која ће запалити
крв источном питању.

Француска и Енглеска, са осталим лека-
рима болесног човека — Турске — могу и
успети у својој дипломатској крпежу, али те
закрпе не могу одклонити струју која је у
току; кад се једанпут одвали стена с планине,
неће је зауставити дипломатске уставе.

„Кор. Слав.“ доноси чудновату вест, да је
решено, да се сва граница услед узбуђења
које њоме влада разоружа. Разоружање ће
почети 24. нов. с утицајем мађарски трупа.
Пре него што се то почне извршавати,
треба се добро узети на ум!

У Боки Которској пуно су новине вести.
Ми на другом месту саопштавамо детаље
окако, како их доноси друге новине, јер се
приватни извештаји врло тешко могу добити
из узрака, које и „Блед. белж.“ свету из-
носи. Он вели: да је аустријска влада издала
налог свима телеграфским станицама, да не
примају на одирање, вести са бојног поља
бокаторског, док их политичним властима на

преглед не поднесу. Иста судба постигла је
и писма, и у њих најпре да завире бодро око
полиције аустријске и тек ако не говори о
устанку; овда може ићи на своје одређење.

Да је овај поступак повреда устава, то
сваки види али бечкој влади ништа није свето.

Још један доказ да је бирократија у Дал-
мацији силом овај устанак изазвала и да још
ни сад не мисли на утишање истог ставама
овде по „Ванд.“ Комисија једна у Задру са-
стављена из владини чиновника, која је одре-
ђена да из броја поротника одреди оне, који
ће судити, избрисала је против закона све по-
ротнике који по политичним начелима припа-
дају народној странци. То је с тога, што ће
се судити уреднику „Национала“ и „Народни
Листа“ кои је добио шест парница. Да би га
дакле осудили, речена комисија избрисала је
све оне поротнике о којима мисли да неби
хтели изрећи: није крив!

Овај поступак, јако је огорчио народ, што
према околностима које сад тамо владају може
имати грђи посљедица него што се помислити
може. Да се мете круна безобразлуку владини
органа у Далмацији, још је и сарадин „Ил
Национала“ Јос. Тончић који је због једног
чланка осуђен на четири месеца затвора —
затворен међу најгоре зликовце.

Можда ће вас скупо стати без ваш господо
бирократе у Далмацији!

Вешала и мир.

Аустријски целати — десна рука цивили-
зоване Аустрије — смичу србске синове у
Боки Которској! Што је преостало србске крви
иза бојни пољана, иза морски бојева, где су
србско-хрватски синови труду зграду грешне
Аустрије спасли да се за навек у блато не
сруши, ето цивилизоване аустријске хијене ту
крв испијају у Боки Которској!

Каква је разлика између турски крволока
Митад-Осман-Омер-паше и аустријског фелд-
маршала и царског цивилног наместника краљевине
Далмације, барона Вагнера? Недела,
злочинства, вандализам бугарског, босанског и
критског намјестника турског султана згрози-
ли су, потресли су сву Европу, сав свет; а
како да дејствују на срце и душу србску, ако
има срцаца да бију у срца србским, ако има
душа србски, — како да на њима дејствују
последњи дан Вагнеровог тероризма у Боки
Которској! Имали језика на свету, који би тај
положај душе и срца србског означио! Толико
се само може рећи, да огорчености срца и
душе србске граница нема.....

Ако је свачија душа човечанска ужасом
одбавала и од саме помисли на вешала, што
их беше подигао Митад-паша у Рупчуку,
Осман у Сарајеву а Омер-паша у Канеји, што
да чини србска душа, кад погледа на вешала,
што их подиже барон Вагнер, оличени и Митад
и Омер и Осман-паша, на сред Котора! Ако
је сунце стало, ако је природа јечала, ако се
земља проседала, ако се камење распадало кад је
невина Христос на крсту издасо: што да чини
србство, ако га има на свету и где, на страшно
позорије, где невиним србским синовима у Боки
Которској, целатска рука на грло узео намиче,
где србски синови невини на сред Котора са
оромотни вешала у најгрознијим мукама душом
се растављају!

Плачите србски синови, јер нема србства;
да га има водно би ко о њем рачуна.....

Јесу ли то били покушаји, да се Бока
мирним путем умири, да се задоста учини
Бокевима, који су поступком сатанске биро-
кратије и бесне милитарје увређени; јели то
мелем на ране Бокешке, које им зададе цизлај-
танско министарство са рајхератом, покосивши
им најсветије право, што је Бог човеку дао,
право да буде сам господар бар од своје крви,
кад му се имање, кад му се жеље, наде, —
све отимље; јели то поступак, једног човека
који заступа свету и неприкосновену личност
монарха; је су ли то све бриге једне владе,
којој је задатак да бди над животом и имањем
својих грађана? Јели то све што је могла да
чини очинска брига једне владе, којој је цар
предао сва пуномоћства при поласку на пут
у Цариград и Мисир? ил је зар то царско
пуномоћје само зато предато да се вешала
подижу и да се на њима Србли у Котору
вешају?

Да, вешала? само отрашило људко спо-

мињемо; а где су друга злочинства? где су
куле и казамате препуњене са мирним и
најотличнијим бокешким Србљима, који се као
злочинци из својих домова грубом милитарском
силом отимљу из наручја устрављени породица;
где су три пут очајнији тренуци, три пут
ужасније муке матера, сестара, деце и љубовца
на тужном стану, од мука, што им синови,
браћа и мужеви по мрачним тамницама, на
ужасним вешалима подносе? Где су читава
села, где је светиња храмова божи што опљачка-
на и новим вандализмом сажежена? Јели на
то требало царског пуномоћја? Зар ништа
друго није могло да се проспе из царске ми-
лости на несрећну Боку него страх и ужас,
да језик човеку закеми?!.....

И још смете у вашим крвавим устима,
хијене у виду човека, да мир узимљете!

Па нашто се с отим све иде? Црна Гора
се тура између Сила и Кариба, пружа јој се
издајничка дилема: ил да пође куд је увређена
и огорчена србска чувства нагоне на ужасна
поворја у Боки Которској; ил да заузда та
чувства да се од мешања, од освете уздржи,
и онда је опет између Силе и Карабде, између
две пропасти: ил да кнез Никола и влада му
падне жртвом притиснутог народног беснија; ил
ако узбуде у стању да га задржи, да за навек
отвори провалију између Црне Горе и Боке
Которске, да се мржња посије између Бокеза
и Црногораца, као издајника своји. Све је то
у Вечу добро дошло; све то тера напред
источну политику Вајст-Андршијева.

Ако се Црна Гора изјасни за Боку и по-
вике целатима у Котору: Станте, Срби су то,
на србској земљи! — Црну Гору су посла
са свију страна Турска и Аустријска војска,
Црна Гора је тим од све браће у море непри-
јатеља стиснута и загушена чим би се не само
Бока него сва Ерцеговина, Зета и Црна Гора,
сав онај предео између Перетве и Бојане, који
непрестане кличе непријатељу да Србин живи,
да је јунак, — тим би се велим та узданица
србска, тај пијемонт, те аустурске планине срб-
ске уништиле и тим би се покосиле и посљедне
наде наше.

Ако навали обилно Црногорска влада да
Црногорце уздржи од саучешћа у брацкој
беди, онда ако не успе пада кнез и влада на
Цетину, који су руска „Архимедова тачка“, а
на њено место на Цетину ће ил гробнице бити
последњи јунака црногорски, ил ће доћи про-
терани Црногорци, који једу Туреки ил Ау-
стријски љеб, и који би с тога постали „Архи-
медова тачка“, с које би њивои покровитељи
србство у гроб заваз саранили.

Ако пак од свега тога ништа небуде, него
ако усхтје Цетинска влада, да задржи народ
од саучешћа у страдању бокешким, онда се
Бока за ваза спасава од похлепе Црногорске,
семе мржње између родне браће посијало би
се, дубока би се провалија између Црне Горе
и Боке растворила, коју неби могли векови да
изгледа.

И у сва три случаја враг би србски да
ликује победну песму, да развија заставу по-
беде ил над развалинама Црне Горе, ил над
развалинама слоге србске, која је Боку с Црном
Гором до сад скончавала. Трећега пута нема.
То су планови бечки, којима је извршитељ
барон Вагнер.

Јесу ил, нису?

Ако нису, онда што очекива, какве награде
чекају б. Вагнера на његова тако гровна недела
и злочинства, што уради у Боки Которској
под плаштом царског пуномоћства? Што оче-
кива сву његову бирократију, која му је по-
могла, да се аустријско име код србства изравна
са турским? Што свију скупа очекива, који
светињу и неприкосновеност монарха крвљу
његови грађана оскврнише? Каква судбина оче-
кива сав досадањи stroj владе далматинске,
противу славенске, која је са својим пркосом
и њежем оличена у котерији Лапениној узрок
буни и грађанском рату, узрок страдању мирних
грађана и проливању крви, узрок звијерски,
нечовечни, турски дела, која пред свет црне
Аустријску владу, а земљи између ње и не
само србски, него свију 18 милијона славенски
грађана сије семе вечне мржње?

Одговори су јасни на сва ова питања, и
последнице ће нам скоро да одговоре, да нам
кажу, јесу ли то планови бечки.

Ако јесу? онда знајте, да рат отварате
читавом србству читавом славенству.

Синови србски у Боки Которској, за које
ви сами исповедате, да су изображени и свесни
људи, који говоре толико језика, излагали су
се до сад мржњи народној идући вама на руку,
мислећи, да вас чисте мисли воду: они су све
учинили, што су могли, на олтар грађанског
мира. Ал ето ви почињете и те саме људе, да
у тамнице бацате и преком суду подлажете.
Капотана поморског Марка Ђурковића,
који је допратио из Трста заменика крвавог
Вагнера, и који му има да буде десна рука
са граном маслине у његовом подухећу, ето
сте бацили бог зна под каквим ланцима у
дно које куле; Јована Јовановића, позна-
тог иначе као врло оданог влади далматинској,
такође и преки се суд над њим већ имао да
изрекче; познатог попа Тановића, ви сами
кажете, да га чека судба вешала; ви објине
досад мирне и лојалне разоружавате; то све
ви чините оним људма, који нису на бојном
пољу противу вас, него који би желели да се
мир поврати, — то је само оно што ви сами
кажете, и некрјете; то су све одговори на
мирне покушаје од србске стране. А који су
ваши покушаји? Вешала!

Вешала и мир! Али је и света освета!

Д. Т.

Из дијецезе пакрачке.

Ми Срби у овој дијецези живећи, као да
смо мислити се може или без осећаја, без чув-
ства и живота, или без свести народње, кад
на толике у Србству нечувене карловачке до-
гађаје мирним срцем и спокојном душом без
икаковог одзива, без да би и једну па ма за
коју странку, народну или калуђерску што
рекли, ћутимо. — Да, ћутимо и ћутаћемо све
дотле, докле самовољна и гвоздена штака ка-
луђерска с нама владала и управљала буде,
— Докле се народне школе презиру, запу-
штају и неподижу, о којима је зимус најбоље
„Драва“ казала — наводећи овде речи цркве-
ног високодостојаника једном попи изговорене:
„Окани се школе, док је раја глупија, дотле
је наша брада масија“ — овде се зацело ра-
зумсвало док сте ви сви глупији, а не наша
немо моја брада.

Инди чудити се не треба што децу из нор-
малних школа, друге и треће латинске у бого-
словију маме и примају, чудити се не треба
што некоји учени свештеници прије неколико
година од калуђера гоњени к другој вери пре-
ђоше, од којих неки и данас живе. Живе али
не за Србина! даље чудити се не треба што
је свештенство помиљено и гвозденим калуђер-
ским притиском угњетено, без осећаја, чувства
и живота, које ништа више незна, а и не сме
знати, до ли пузати, клањати и стренити, а на
последку, гди се чини неправда, себичност,
самовоља и за омастити браду (разумије се
консисторија) „тако је, достојно“ и климањем
главом одобравати.

Роб нигда слободан није — а без слободе
нема живота, нема свести народне.

Може бити да ће се некоји од свештеника
или прота кроз ову истину увређен наћи. —
Е онда браћо и ви господо, знајте да сам и
ја сам свештеник. Зашто именом вашим до-
звољавате неправду чинити. Од премлогог са-
мо ово, је ли право што су тако рекућ деца
на парохије слатинску и грубичнопољску пре-
садањег решкрита, ваљда за себи место осигу-
рати понаместана? је ли право што Сира-
чку парохију калуђери четир сата од њих у-
даљену администрирају? је ли право што Че-
чавачку парохију већ четир године поп Митар
од његове парохије преко других двију и чет-
тир сата удаљену без капелана администрира,
и за сина док кроз богословију непрође ужива,
што-но и т. д. и т. д.

Господо ви то све неодобравате, ви то све
знате и на страни против тог вичете, а гди
треба ту ћутити и одобравате, немојте се инди
хвалити, „ми нисмо ничије машине, ми чинимо
по нашем уверењу“ та тамо се све и баш све
неправо чини, а ви само са „достојни“, ћутом и
климањем главом одобравате, је ли то ваше
уверење и какво је? дакле слободе немате —
а човек без слободе што је друго веће роб.

Стога речи од нас чекати и не треба, јер
ако коју и речемо она је туђа, робска а не
слободна.

Већ би једном време било да се освестимо
те испод гвозденог ига и господства калуђер-
ског ослободимо — то више стми радити и

настојати морамо, што су калуђери против народа, па и нас на то као робље нагонс. Та зар ми да будемо против народа, који децу имадемо. Инди против кога да смо? против наше рођене деце, — јок, то бити неће, то бити неможе, то бити неможе.

Браћо оставимо себичност, оставимо властољубије и корист, оставимо и измишљотину људску и притворност, за спасење наше, за срећнију будућност деце наше; те молимо још народ да нас ослободи од господства и ига калуђерског, како би и ми већ једнош међу научнији свет придружити се могли. Затим молимо да нас мирско свештенство од њи калуђера (ова два највећа непријатеља) једне од други независне учини, и растави; оставимо народу на вољу нека си бира свештенике буди нас буди калуђере, ил ког он хоће буде — као што и бити мора; јер док овако узгаје не треба чекати слободне речи слободног израза од нас калуђерских робова.

Е кад би било слободно израза, и слободне речи у нас — и кад би слободно изказати онако смело као што осећамо. То би зашло сви стари и млади свештеници, а неке и проте, осим оних, који говоре да народни посланици хоће православну веру и закон наш да измену, који говоре да Суботић и Милетић манастирска добра само с тога под народну управу ставити желе, да надзорницима над котима постану, и да се они измеђ себе ради истог већ и отимају, на посљедку који зборе, да ће манастирска добра ако се од калуђера одузму држави припасти и т. д.

Што се тиче закона и вере, ма господо и браћо судите, могу ли људи закон божији изменити, уверен сам о том као и ви сви да заповеди божије људи изменити или чим другим бољим заменити немогу. — Заповеди божије, заповеди и обичаје црквене или народне браћо свештеници руку на срце. Еванђелије и у опће св. писмо преда се, те сваки по себи судећ говорите ви: ко их измењује?! пак онда слободно вичи на народне посланике колико је год коме воља; којима скоро сва већа и отменија места, вароши, градови и скоро сав изображени народ србски поверење своје поклања и на мудрост њихову се ослања.

Што би пак случајно добра манастирска држава а не народ србски задобила, некаже ли свето писмо „Соблажњавајућу руку и ногу отсеци, око избоди.“ Небојмо се ничег од тога, знају мудри повереници народни да ми Срби без вере праједовске и закона божијега нити хоћемо нити можемо бити, као и то, да без тог и у народности нашој ради које су толике жртве праоци наши учинили (барем засад још) обећати неможемо.

Чему види толики стра, толика вика, клевета и потварање на народне посланике, којима је циљ не рушити, и ваљано измењивати, него срушено, запуштено, забатаљено и окверњено, подигнути, поправити и очистити.

Да више о том неговорим ово речи неког зарисеја по имену Тамалил, законодавца, који говораше: „Израилјани! (па итд. до) „Зато и сад, ја вам советујем: одступите од ових људи и оставите их: јербо ако је ово предпријатије и ово дело од људи, оно ће се само собом разрушити: ако ли је од Бога, то га ви неможете разрушити, но чувајте се да се и Богоборци не учините.“ Д. А. 5. 34—40.

Да је слободног израза у нас, то би инди велик скоро сви негодовање (!?) ради разгуста саборског, невоверење мандатополагатељем а поверење народним посланицима изказали.

Тако види неосуђуј и нечуди се србски народе нами калуђерским робовима, који про-

поведамо да је глас народа глас сина божијег — већ слободним у овој дијецези људима, — што мисли своје очито и слободно показују.

Живица слободна обћина Загребачка, обћина Старо-Градишка, што је делом оно учинила, што је мислила, осећала и говорила. Тако наља браћо, живили?

Проклет се ком од мирског свештенства дијецезе ове, калуђерског роба, као што сам и сам (те као такови на јавност изићи не смејем) на ово одговор, моћи ће га добити, у ком уједно изложено бити ће, кто набљудава, кто ли руши закон, обичаје и заповеди божије црквене или народне; како и кто о тима суди обдржаје, кто ли проповеда једно, чини друго и треће, само не оно што проповеда, па и т. д. Један свештеник.

ДОПИСИ.

—х. У Вечу 31. октобра. (Вешала и безумност војничка у Далмацији.) Што се данас у Далмацији са нашом браћом догађа, даје само сведочбу да је мађарштина и немштина са Словенством непомирљив елемент. Јер како другче можемо себи да протумачимо нечовечно и дивље поступање царске војске са заузетим селима Жупе? Царски солдати ништа друго не раде, већ чам дођу у какво место или село пљачкају, убијају на најверски начин нејаку децину, жено и изнемогу старцад, куће пале, и напоследку мирне грађане затварају и вешају. Жалосно и јадно поворје у Котору, где власт преких судова незна за никакве границе, и где више од стотину вешала стоје понаместана, чекајући да се србске крви налочу. Заста овако што неби било у стању „неизображено“ и „необлагорођено“ срце србског народа ни помислити, и ми се ујасавимо од оваке „мислије“, којом хоће Аустрија да усрећи Југословене. Запамтимо браћо, вешала у Котору, опустошење и пљачкање у жупским селима од стране царске војске, нека нам за опомену служи, да ми сами собом са мим имамо нашу будућност да обезбедимо. Когод је мислио с Маџарима и с Немцем да се даје живети, тај треба да сада избје себи из главе. Јадна браћо Которци ми с тужним срцем вашу судбину оплакујемо?

Пошто сам дао нешто одзива ожалушеном моме срцу, оћу да констатујем, да је против осведочене необузданости милитаризма и нечовечног барбаризма у Далмацији, које за ово кратко време органи Гискре-Куна на срамуго образаване Европе починише, устала с великим огорчењем и немачка бечка штампа, особито листови демократички. У самој бечкој публици влада због тога јака узрјуаност и с правом људи питају, оће ли се дати побуњеницима таким средствима заштити и шта влада мисли учинити са опустошеном Далмацијом? По ја би овде сасвим друго питање поставио: докле ће Југославени а нарочито Срби трпети да се по немачкој штампи називљу „разбојницима, лоповима, дивљацима, скотовима“, како се то слаже са нашим народним чувством, са народним поносом и добрим именом; — а после можемо ли ми као грана великог племена трпети, да се на најверски начин, средствима азијатским, дивљачким сатире један огранак нашег народа? Ми би ваљали у интересу човечности (хуманитета) да дигнемо тужбу у очи образоване Европе. Они који имају силу и уважење нека бирају за то што бржа и удеднија средства.

Овде се у Вечу разнео глас, да су већ десеторо обешени у Котору. И Ђурковић, кога

је Вагнер, овај најжешћи нечовек и Србодер, повео био да му бајаги посредује измоћу власти и побуњеницима, затворен је наједанпут у Гисну на просту денунцијацију самог окружног начелника. Тако и старешина општински овога места именован Јован Јовановић уапшен је и веле да ће га данас сутра вешати. Њега су уапсили што пише Ђурковићом и што је у његовој општини тробожна, српска, застава. Зато је Вагнер то учинио, да би у нечему оправдао оно што је рекао, да је устанак агитацијом српском подпаљен. Отуда донесоме овдашње новине телеграфске вест, да су се у њега српска писма и српска застава нашла. Е кажите ви мени, несначи ли то да Вагнер и дружина подпаљују и изазивљу навлаш устанак, да би повешали и убили све оне, који би кадри били осведочити незаконца и недеља њихове гадне управе.

Већ нема се куда и министарство Гискрино мора попустити узрјуаности јавног мисња. Као што сам са поуздане стране дознао, данас полази одавде за Александрију Курнић, који има важка акта о Далмацији цару да преда. Министарство бечко као да је усвоило предлог г. Војновића посланика Ерцеговог, да се побуњеним Которцима пошаље поверљиво лице, који би с њима у преговоре ступио. Г. Војновић није се хтео тога пуномоћства сам примити, шт' би и њега могли као оно Ђурковића затворити и обешити, та Вагнер је и онако на њега киван, што је он у својој знаменитој посланици на председника министарства гр. Таза окривно за устанак владине органе. Условија, која г. Војновић предаже министарству ова су: он се прима посредовања између владе и побуњеника ако се Вагнер уклони а на његово место Филиповић постави, који је код народа обљубљен, и који ће га у том делу подпомагати, — ако се побуњеницима од стране цареве подпуна амнестија осигура, и ако се обећа да ће влада пристати на оно, што су за осигурање својих привилегија још у почетку побуне тражили Которани од владе т. ј. да им се остави њихово народно одело при служби војничкој, да ову изван граница својих округа неморају одправљати и напоследку да им ова дужност не смета да могу ради заслуга ићи као и досад у стране земље.

Држи се да ће најмање проћи 14 дана док г. Војновић недобије пуномоћство и док се напут по овом делу некрене. Па су стота јако у забуну овдашњи министри, јер се боје да побуњеници за то време неопутуку гдгод царску војску као оно код Стањевића на бици изгубила сјајност њихова војничка слава. При том су убеђени да северни део од Гисна, где сад има царска војска да оперира, и где јој је задатак много тежи но што је био у Жупи, неће тако брзо бити освојен и да им за тај посао по досадањој тактици, барем два месеца времена треба, још к томе кад помисли на губитак људи, на велики трошак, на незадовољство војске, онда неуму себи сами да даду савета. Војска је сама незадовољна, нема довољно да једе, а тола је и боса. Др. Брестли мислио је у почетку да ће бити доста четири милиона фр., а после је одобрио 7, а сада му још ништу 3 милиона. Због тога прети он са оставком, ако Маџарска nebude хтела ову суму поделити.

Ето вам, као што видете, благослови немачко-маџарског „конституционализма“, њихове правичности и њиховог поштења. Па реките сад, да је Ханибал већи био од „фелд-маршаллајнтанта“ Вагнера. Та требали би и Омер и Осман паша прво код њега да иду у школу, Веселте се славни „културтрегери“

одељење руске војске, две компаније ловаца, под управом подпуковника Радуловића, с којим је било и неколико Приморца, упуते се из Новог Требиња, које је изгледало као да иду да ударе на Дубровник. Но овај покушај остао је без икакве користи, којој се надала војска савезна.

18. маја пређу Руси и Црногорци по други пут у Херцеговину, да ударе на град Клубук; но Турци ји заједно са Французима дочекају, и с великим губитком принуде да се натраг врате.

Догађаји на северу решили су судбину на југу. Французи у бојевима код Јене и Ауерштегта сатрше готово сву пруску војску. Славом опојени Наполеон, пусти се одма затим у крвав бој с Русијом. Победа је неко време неизвесна била, час на једној, час на другој страни. Најпосле у главној битци (2 јунија 1807 год.) код Фридриха одрже победу Французи. Цар Александар имађаше још средства да продужи рат и могаће се надати добром успеху; но недобивајући помоћи од Енглезке, пронађе за много помирити се с Наполеоном, те 25 јунија закључи уговор у Тилзиту. Александар обећа предати Боку и Јонске острве Французима, извести своју војску из Молдаве и Влашке и учинити мир с Портом.

Ђенерал Лористон, својим писмом од 14. јулија из Дубровника, извести капотана Баратинског о закљученом миру у Тилзиту, а 23 јулија руски гласник с француским куриром

источни; а ми Срби, велим, будимо на опрезу и држимо се јуначки.

— **Нешта**, 30. окт. Зна се, како су бечки листови, нарочито они, кои са владом у неској свези стоје, у почетку устанка Србаља у Боци-каторској, Црну-Гору и Русију бедили, да су они устанак подпалили, и да би и Маџаре застрашили, и на своју руку добили, наговештаваху, да је тај устанак само сигнал устанку, кои је преко војене крајине до у земље „Стефанове“ круно разгранан. Да би потварање своје још вероватнијим учинили, писаху и о понуди „интервенције“ од стране црно-горског кнеза, која би тобож на то мила, да се Црна-Гора у ту ствар упуште, и да повода добије, умешати се у устанак, кад би интервенција безуспешна била. У „Застави“ је напротив разлагао, да је бечка влада навалице устанак изазвала, да би од своје стране повода нашла, да се у источне ствари умеша; сад ово све већма на јавност изилази, и види се, да је Бајет хтео и требао да има живог страшила, коим би Порту у Цариграду приморао, да се склони на жеље и планове бечке владе, које у извесним случајевима, евентуалностима, и конституцијама Босну и Херцеговину, у целини или делимично обухваћају. Ја сам у стању, по саопштењу самога секретара кнеза црногорског, извести вас о томе, како је ствар између Црне-Горе и органа бечке владе текла, и што јасно ободолађује, да је кривица, и то не неотична на страни бечке владе.

У очи дана, кад ће се скупштина главара из обћина Боко-каторског округа држати, на Малу Госпојану, био је секретар црногорског кнеза г. Сундечић у Котору, и имао је, да окружном начелнику Францу ово изјави: како се глас разноси, да ће Црна-Гора Боко-каторску у помоћ притећи, ако до сукоба са царском војском дође, и како се можда и многи Бокези у то уздају, те зато како је кнез црногорски припремао, да пошаље два три важније и позната човека своја, да Бокезе обавезе, и увере о том, да на Црну-Гору у свој прилици рачунати не могу, да би се тако предупредно сукоб и проливање крви. Франц одговори да он ту понуду неможе на своју одговорност узети, него како ће сутра дан сам гувернер Вагнер у Котор доћи, да ће овоме то саопштити; секретар напише у том смислу писмо кнезу, и тек што је ово запечатло био, врати се Франц, те рече, да он то неможе гувернеру ни влади саопштити, ако је та порука на њега — окружног начелника учрвљена, него ће то онда учинити, ако секретар изјасни, да се та понуда влади, или гувернеру чини. Секретар му примети, да је то свеједно, да је он — Франц — владин орган, и управо политични агенат бечке владе опрам Црне-Горе, као сусед, да је Црна-Гора и досад подбеле ствари проко Боко-каторског начелника, и самог Франца оправљала, да он — Франц може узети мисију секретара, и гувернеру или влади представити, како за добро нађе, али да он — секретар — неможе поруку другачије извршити, него што му је наложено. Франц рече, да он у такој форми неможе понуду ни саопштити гувернеру и влади, и желио је, да секретар запечатено писмо уништи, и друго напише, што секретар не хтеде учинити, јер вели, описао је ствар, како је до пре тога текла, а сад ће са додатком „послед писма“ саопштити промену стања. Сутра дан била је скупштина главара из свију села, осим Паштровића, кои су по далско, и кои нису стићи могли, јер је киша и дан и ноћ падала. Франц је био у тој скупштини; у којој

донесе царску заповед, да се Бока преда Французима. Услед тога дође ђенерал Лористон те 29 јулија прими Нови, а 31 и све остале градове у Боци, из којих је владика са својима Црногорцима већ био изишао.

Како је ђенерал Мармон у Боку дошао, он је одма преко Санковског, који се још задржавао у Котору, јавио владици црногорског, да би рад био састати се с њим и уверити га усмено о свом пријатељству и добром суселству, и назначио је за тај састанак тврдињу Тројицу, близу Котора. Присташи на то владика, крене се 12. ауг. с Цетиња и с њим неколико главара поћу; но кад се приближе Тројици, опаже много војника француски, бојсји се главари какве преварке, одговоре владу од тог састанка и врате се с њим натраг.

На два дана после тога добије владика писмо од Санковског, које је гласило: „Част ми је извести вас, да сам јуче био код ђенералног шефа Мармона. Он ми се тужи како вам није по вољи било састати се с њим код Тројице, према сте се к њој готово на пушкетом приближили па се ваша свита уплашила, да се неби догодило за вас што непријатно. Усуђујем се објавити вам, да је то невоверење за велику увреду узео француски ђенерални шеф, а тим више, што он зна, да Црна-Гора стоји под прикритивним покровитељством императора саво-свијског; дакле баш да би и имала Француска штогод против вас, олет свеза политична и садашња љубав двеју у Европи најсилнији др-

Подлистак „Заставе.“

Вожа Которска.
(Продужење.)

„Сезавин ославајући се на тај савез, и умноживши гарнизоне у Боки са 6 компанија ловаца, науни ако могуће буде, освоити острве Корчулу, Лезину и Брач, да неби Далматинци невидећи близу себе руског барјака, прешли у туђе руке, у случају ако Французи несрећни буду у Прувији, те буду принуђени оставити Далмацију. 26. новем. Сезавин са два батаљона ловаца и 150 бирани Црногораца пође попут Корчуле, где удари на панац код мастигара св. Влавија. После жестока боја, јуриши савезна војска и освоји панац, а Французи побегну у град. Сутра дан после кратког боја преда се град.

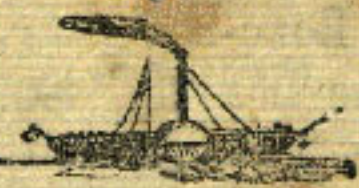
2. децемб. довезе се још 100 Црногораца на Корчулу. Сезавин остави ту две компаније, а осталу војску повесе на острво Брач. У исти дан извезу се 400 ловаца и остали Црногорци и Приморци, те навале на батерију, и после кратког боја положи оружје Французи. Ред дође на Лезину да се удара, али Сезавину стигне вест из Крва, да Алипаша везар Јавински оће да удари на јонска острва. То принуду подадмирала да се одма с војском врати у Котор.

13. јануара 1807 пође Сезавин с флотом у Крв, а затим и даље, а на јадранском мору као заповедник с три линијске лађе остао је

капетан Баратински. Владика се примио да брани Котор од непријатеља; Санковски бивши повереник код владике, остао је као грађански старешина у Боки, пуковнику Книру, који је заповедао с војском на суву; као и капетану Баратинском, наложено је бранити Котор до последње капи крви.

Поред свега тога што је Порта по наговору француског посланика Себастијана, објавила рат Русији (24 деп. 1806 год.), и што су услед тога Французи спријатељили се с Турцима у Херцеговини и Арбанији, положај наше савезне војске у Боки, по одлазку подадмирала Сезавина, није се ни мало изменио; јер непријатељ не смејући се пустити у одсудан бој, невестит се чинио.

У почетку месеца марта 1807 год. дође неколико старешина из Херцеговине с црногорске границе владичи Петру, и приклињући молише га да их од турског зла избави. Казиваше, да им Турци зато грдна зла чине, што је Русија у рату с Портом. Санковски тако исто јави владичи да му је Будберг, министар вањски послова, заповедао да брани Славене од Турака. И тако на општем договору, на ком су били: владика Санковски, пуковник Книпер и кап. Баратински, буде закључено, ударити на Никшиће са два одељења војске. Око 1000 војника редовне војске, под управом подпуковника Забјелина, крену се из Гисна на Никшиће 2-га априла; тај исти дан крену се и Црногорци које је предводио владика. Друго

Подписано оправништво огађује, да дочим су неки магазини и остали простори за робу од мношине одлазеће и долазеће робе скоро већ препуњени, а даље довози сваки дан придолазе, примање и довози све то већма успоравају се. Тога ради сматра се оправништво за дужност, и. н. приматеље робе позивајући се на постојеће наредбе опоменути, да се петролеум и све лако упаљиво ствари одма, а друге пошиљке најпосле 8 дана има разнежене пријаве подигнути имају, ако се пре навестило није, да се та роба непрама. Свака дужа од 4 дана недигнута роба лежи даље на штету у трошак прилаатеља без сваке друштвене одговорности, за коју ће се осим тога прописана лежарина (Lagerzins) 1/2 кр. од дана и цене не само без кинимке урачунавати, него и кадикад повисити морати.

ОПРАВНИЧТВО

335-1-3 1-ог ц. н. повл. паробродског друштва.

Стечај.

Ради попуњења уражњеног места женског учитеља у епископској школи у општини Товаришешу отвара прквена општина стечај. — Са овим местом склопана је годишња плата и то: у готовом новцу 210 ф. а. у. вр. а у наврак безплатан стан са баштом, 25 пожу. мерова жита, или редутум од 75 ф. један пож. мер. вариша или 4 ф. — даље 16 ф. у име једне пенге говеђине, — 4 ф. 40 нов. у име 40 ф. соли — 6 ф. 30 нов. у име 15 ф. свећ. — 42 ф. у име 6 хвати дрва; у Суми 357 ф. 70 нов.

Проситељи за ово место нека своје молбенице са крштеним писмом, и сведоком о свршеним правничким наукама и свом моралном понашању снабдеване — на овдашњу прквену општину најдаље до 30. новембра 1869. пошљу. — У име православне Српске прквене општине у Товаришешу, дана 2 (14) октобра 1869. год.

333-1-3 Мита Николић, председник општине прквеншколске.

Тока Родошин, подпредседник.

ОГЛАС.

Манастир Беоичи издаје своје кречне мајдане који су ради њихове особите доброту као најизврстнији обите познати, како ти и втому одређени шума годишње 3 катастрална јутра по 1600 кв. ф. на 5 ил. више година, дочим високи конвисторум у том односу обдржаване 2 дражбе из рани узрока одобрно није наново путем јавне дражбе и то мајдане од 1. марта 1870. а шуму одма најбољем нудноцу.

За обдржавање ушине дражбе установљује се рок на 12. (24) новем. 1869. у 9 сати пре подне у манастиру Беоичину на коју се сви изнајмити ледећи уљудно позивају. Сваки изнајмити жедећи дужан је пре дражбу 10 проц. пишманлука од 146 ф. а. вр. у готовости положити и тако после довршене дражбе издаје изнајмити износак у једногодишњом изнајмовању урачунајући уложени пишманлук као јамчевину и једногодишњу аренду у готовости у манастирску благајну положити.

Писмене понуде неће се код ове дражбе примати. Прна цена упитног мајдана и шуму установљује се на 1460 ф. а. вр.

Дражбени ујети могу се сваки дан код управитељства манастира на углед добити.

У манастиру Беоичину 30. окт. (12. нов.) 1869. Генаци Поповић, Намесник и управитељ.

334-1-3

„меродавне“ госпоре, и да су га ови пиљели од „ненадлажног“ „надежном“ ништа мање доста је да је онај исти г. Станојевић пиљекант и протеге, бивше госпоре министара „духа времена“ што пређе ратоваше с „дрвџацама“, сад, у којим час устаде да јавно чува слободу, на још као вођа целе чете.

(Свршиће се.)

Уз овај број нашег листа шаљемо нашим предбројницима, ману бојиншта бокоторског.

Ове се мане могу добити по 20 нов. у трговини Ђ. О. Милутиновића код „златног Једнорога“.

Трговина и обртност.

Пешта 1. новем. Штедљиво издавање и слаби обрт у рана учинише, да су цене непромењене остале. Бележимо следеће цене рани: шеница потиска: 86 и по ф. 5 ф. 28 и 86 ф. 5 ф. 15 до 22 и по н. 87 1/2 ф. 5 ф. 47 и по н. 87 и по ф. 5 ф. 33 и. Пештанска шеница: 87 ф. 5 ф. 30—35 н. све на три месеца; за горње земље продато је 1200 мерова 87 ф. 5 ф. 10 н. на каси и све на црпске цене. У осталим произвођила цене су остале старе.

К. и др. Пешта 2. новем. О житној радњи наше пијаче можемо ништа јавити што би по трговину значајно било, јер је радња трма. Неће бешке слабо воде брагу о страним пијачама те се не може рачунати на експорт, а трајање почане кризе уздржава људе од спекулације. Силвни банаротовањем кредит се пољуљало, и ми смо само на воденице упућени, на чије асигнате новчани заводи још дају. Шенице има слабо у сметити, а и довоза су слабо, но које ипак потребу подмирују. Промет је целе недеље износио на 120.000. мер. шенице. Цене се побољшале почетком недеље на 10. нов. а завршило се са толико ниже. — Раж је пала са 5-10 н. и врло је мало продато. Јечам се не тражи. — Зоб за конзум са непромењеном ценом. — Кукуруз са 2 и по нов. јетинији: продато се неколико стотина центи од лошијег. Трговина продукта не креће се; цене свију артикула падају.

Ми бележимо: Шеница потиска 88—89 ф. 5 ф. 40 н. 84—89 ф. 4 60—65., лошија 84—89 ф. 4.45—40. 82—89 ф. 3.90. Наполица ц. п. 3.10 до 3.15. Раж 78—80 ф. 3.10. З ф. 2.95. Јечам 2.10. Зоб 44—50 ф. 87 и по, до 80 н. Кукуруз банат. ц. п. 2.37 и по, до 2.40 н. Маст добаа 38.50.

Пештанска берза и житара од 31. окт.

Table with columns: Цена ране, Обрт, Тежина, Цена од ц. цент. Rows include Жито бан. ново, Јачи, Раж нови, Јечам, Зоб, Кукуруз бан. ст., Пасуљ, Проја.

Вика са земунске обале.

Зборити о личностима ма у ком смислу, добро или хрђаво — то је што ме најгоре прати, али што ћу кад су код нашег света личности махом сред-среде око којих се као око неких фокуса врте све наше јавно мишљење, све што нас највећма занима, сва питања која нас се највећма тичу. Што су код више просвећеног света начела, то су код нас личности — отуд колебања и гунгуле у јавном миљењу, отуд свакојаке маске које безазлени свет прима за действителна лица, отуд свакојаки мезистофели у униформи сло'одвачких агитатора, које невитни свет не уме да разликује од истинских бораца за слободу и напредак народа и отаџбине.

На овај је начин искриво на оцену јавности, и наш викач са земунске обале г. Драгиша Станојевић, за кога се до скоро није знало ни да живи, а како ли да што ради за слободу и сад тај господин диже ларну на све четири стране и хоће на силу бога да постане чувен човек!

Од своје стране ја бих радо оставио г. Станојевића нека ларна са његове нове обале колико му је воља, само да та ларна не иде на то, да чини крварашкој још нејакој омладини у коју се изн-ствест истом сад почео озбиљски и с основном уздуку. У кругу омладане има људи незрелих, младих који се могу преварити и стати на танак лед лукавог, маскираног либерализма, јер благородни чисти дух омладине понесен тежњом само к извесним патријотским целима, није свагда вешт и вичан према светским практичарама, према луваним бургијашима и маскираним себичњацама на које јако налечи и г. Станојевић.

С тога управо зарад обавештења омладине пред коју је као из мрака излетео сад г. др. Станојевић узех мери, да кажем неколико речи о томе човеку.

Да не говорим о томе што је тај господин још као господички дебитирао на пољу јавности гадном „историјом“, са својом слушатином, у којој се још тада обележио његов карактер, је ћу да запитам г. др. Станојевића где би он после те „историје“? За сво време поврета омладинског он је био у неизвесности. Био је у стању да потпомаже тај догмет а не потпоможе га ни једном аспром, ни једном вртом свога кера. Зашто ли? ...

Кад је дошао у Београд, г. Кујић одма му је дао место у вел. школи и то баш он се кога тек што је био отерао г. Гершица. Пријетићу а пророс да је тада и г. Кујић био „разрешен“ од професуре. „Млада“ професори као што говораше ондашњи „видовдан“ нису били тада за вел. школу. Г. Станојевић био је ваља у науку и не мотрећи и на то што није био специјалист по римском праву, добио је катедру с које се та наука поглавито предаје ...

Разумевајући ваљада „дух времена“ г. Станојевић владао се у вел. школи као и остала „катедрална браћина“ његова: мировао је као „мудар човек.“ Ако је ио кад што криши либерална копља, доказујући право цезаризма, то је ваљада чинио само из незнања, био је млад ... Мишогред буди речено „није тражио популарности код ђака“ ... И то ће посведочити ондашњи „Видовдан.“

Но одатле се већ почиње обелодањивање истинског г. др. Станојевића. Он је дебитирао на књижевном нашем пољу позивом на претплату на књигу с биографијом Шатобријана, Дима и још неких осим Д. Хига, њима пободних наваљача и шарлатана француских. Ово је предузео с две стране издао младог професора и доктора: с једне стране показало је колико се доктор разуме у књижевности кад код толиких извршних, женијалних француских књижевника не нађе бољих за превод но што су Шатобријан, Дима и њима подобни; а с друге показало је спекулативну занесеност докторове памети оригиналним начином преплаћивања, који је обелодањивао обогатење не само предузетача — преводника, но шта више и самих преплаћивача са свима њиховим скупљачима! Ваља знати да је то тек била проба далеко замашније и наравно далеко химеричније идеје докторове о начину тековине по тисућу дуката дневно! ...

Непа нам каже г. Станојевић тога слободњача на кога се он угледао кад је замишљао такав план. Ако их нема сада, незна ли кога из историје? Ово питање зато што спекулација и слобода не могу да се емесне у једну главу, барем до сада се ни у једној нису смешале.

По весрећи његовој укебају га да као нов професор говори беседу о свечаности св. Саве. Случи се „малер“ „ко о чему а дрядар о кучинама,“ те и наш млади професор: ко о чему а он о аристократији! „О аристократији на св. Саву,“ — то је била тема! ... Био је млад па му је ваљало опрестити. И опростило му се, сазмо што му је врло овлаш споменуто да по нашем обичају о св. Сави не иде причати о светској аристократији.

Јест, ал да видите сад младог професора: та овлашност у „различностима“, „Србије“ дирнула га као чијодом у оно, тако, да је брзо на приметбу од неколико врта, издао брошуру од неколико табака! Погодила га овака стрела у слабу страну — ко му је крив! ... Крив је он сам и они министри „духа времена“ што су га турили веука и млада на катедру ...

При свем том он је разумео „дух времена“ и према њему „вешто“ је написао своју обраду. Свој „малер“ он је приносио влжн намерама „дрвџацама“ у чије зачеље ставио је г. Стојана Бошковића противу кога је изидисо био с тако обилатом полемизмом, да би је могао продужити до „страшнога суда,“ само да га неспрежиде догађај 29. маја лавске године!

А пророс, кад је новом професору било предложено да пре сваке полемике наштама своју беседу, он је одговорио да је нема зато што је није ни писао од речи до речи, него само у простим предложењима, у најопштијим скицама. Па је, опростите, слагао јер је доцни с та иста беседа случајно нађена цела — целцата од речи до речи овако како је изговорена! Господице! Превитне ли? ...

У то групу топчидерска катастрофа 29 маја Страх и ужас беше загладао не само Београдом но и свим српском земљом. Али да видите чуда! Ко је мислио, ко је очекивао баш у тај кобни час видети тог истог г. Станојевића на бранику слободе! Кад се други бринуше како ће сачувати главу, одважни г. Станојевић само је видио бригу о слободи, а до главе као да ни абера није имао. Истина да је за обраду те слободе најпре исекао дозвољење од

које би требало какве изванредне помоћи. Он вели да је узрок кризи прекомерна спекулација људи без капитала. Подпомаже предлог министров.

М. Јокај извнђава се што као романтичар о финансијском питању говори, али га на то гони дужност јер је засушник таког ср. ва кога се то питање понавнше тиче. Он налази узрок кризе у препуњењу места са индустријским артијама. До последњег дана прошлог месеца записано је стотину нови предузећа која имају номиналну вредност од 327 милиона форинти.

За тим описује понамо вртоглавство којим се на пештанској берзи стварала активна вредност, за којом ништа реалног није постојало. Народна банка место да помогне она је још одмогла с тим, што је давањем кредита подпомагала лажне спекулације. Он одобрава намеру владину, да индустрији потпомагањем притече у помоћ, и зато је да се прими предлог Лоњајев.

М. Варман дели питање о банци од питања о кризи. Говорници су та два питања као једно сматрали, али то не стоји. Он прима предлог министров, да се сазове комисија кога ће нуждан материјал спремити за банку. С тога што се хоће самостална угарска банка, која неће по „милости“ као бечка подпомагати угарски кредит, он је за предлог министров. Што се питања о кризи тиче то, разлажући у подужем говору узроке и значај кризе, ма да је овде само теоретичан разговор, онет је за то: да је владина дужност помагати трговину и индустрију, кад јој се препреке стављају на пут.

А. Медњански предлаже да се влада опумоћни да може издати у потпору индустрије асигнате и то до 50 милиона.

Та је дебата испунила сво време седнице и сугра дан се наставила.

29. окт. у 10. сахати наставила се дебата о предлогу министровом о сазивању комисије.

Гр. Ф. Зичи држи да је то питање тако вжбно да је сваки дужан своју реч рећи о њему. Он налази министров предлог према околностима за најцелиходвији од свију осталих, и препоручује га.

К. Гици не налази за целиходвијим говорити о језгри самог питања, почем ће се изаслати за то комисија. Почем је неколико приметаба учинио на говор министров а побјао Зичија и Вармана, придружује се предлогу министровом.

Иванка и Еркеви подпомажу предлог министров.

К. Тиса дели мотова К. Гиције. Он држи да је боље да се комисија без дебате избере, почем су у сабору тако врло мале разлике у миљењу.

Г. С. Вајс предлаже да се министар опумоћни да може пре сазивања комисије подпомаћи потреба индустријска предузећа.

Мин. Лоњаји узима још једанпут реч да побјаје миљења противна његовом предлогу, и да га препоручи сабору.

Председник поднесе оба предлога, Ирњијев и министров на гласање. Десница и левица гласају за предлог министров, и само крајња левица за Ирњијев.

За тиз се још стави Медњанскова допуна министровом предлогу на гласање, но већином гласова одбаци се.

НОВИЈЕ.

— Из Брода брзојављају „Заточнику“: да је и бродска градска општина у јавној седници усвојила једноголасно с одушевљењем представку војеног Сиска и то представком објавила Нег. Величанству.

— Број 257. „Дукунџа“ бечког узвртила је бечка полиција на један сат пошто је лист изишао из штампце; но лист је већ био разаслан, и у редакцији се нашло само неколико бројева. Узрок узвртењу је чланак под насловом: „Гласови из војене крајине“, у ком се вели: да је граница до сад следевала гласу царевом, а од сад ће — кад се безусловно Мађарима на милост и не милост предаје — следовати гласу историје и мигу будућности.

(Дакле бечки државници већ више ни говорити не даду, ономо кога што бола? У.)

„Дук.“ јавља да је књижевник наш В. Богичић дао оставку на звању школског инспектора за границу, што је до сад био.

— Из Котора јављају да је једна патрола која је ишла из Космаћа у Браћ 30. окт. била нападнута од усташа, и да је вођа патроле погинуо. Даље се јавља да има изгледа, да ће становници околне Херцег-новске и Убле положити оружје и да већ преговоре воде. Кривошје пак мора ће се силом покорити, јер нема изгледа мирним путем!

— Вође усташке Вук Калуђеровић и Радановић утекли су у Црну Гору (? У.)

— „Тр. Н.“ јављају да су 26. окт. обешена три усташа у Котору, и то два брата од 20. година, зову се Жупчевићи. Умрешо тако равнодушно, да им се смрт може назвати „Јуначком“ вели исти лист.

Из Котора брзојављају под 1. нов. „Пешт. Лојду“ да Савет паша долази у Требиње и Сплет, одкуда ће на аустр. ратној лађи у Дубровник. — Бојеви једнако трају у мањим одељима. — Шлеме Паштровићи које се није побунило, нуди се да помогне царској војсци угушивању устанка. (Што неверујемо да ће бити истина. У.)

„Н. сл. Л.“ доноси овај брзојав из Беча: брзојавна заповест царева предоручује штедњу према усташима. — Војвођи је као први услов преговорима исекао општу амнестију. Уговор овај послан је цару, и до 9. новемб. стићи ће одговор.

ВРШАЧКА ТРГОВАЧКА И ОБРТНА БАНКА

почиће своју радњу с 10 даном овога месеца давајући у зајам од 500 до 100000 ф. на основу сходног уговора и споразумљења доходка заједно са

УГАРСКОМ ХИПОТЕКАРНОМ БАНКОМ

у Пешти по начину амортизације на 10, 15 и 20 година.

Делокруг радње њене простире се на комитате: Темишварски, Крашовски, Торонталски, српско-романску и немачко-банатску војену крајину, с изузетком турско-Бечејског округа.

С овим се позивају п. н. потражиоци, који би ради своје трговине и осталих радња требовали зајма од горепоменуте банке, да се на исту писмено обрате.

Вршац 2. нов. ц. р. 1869.

УПРАВА.

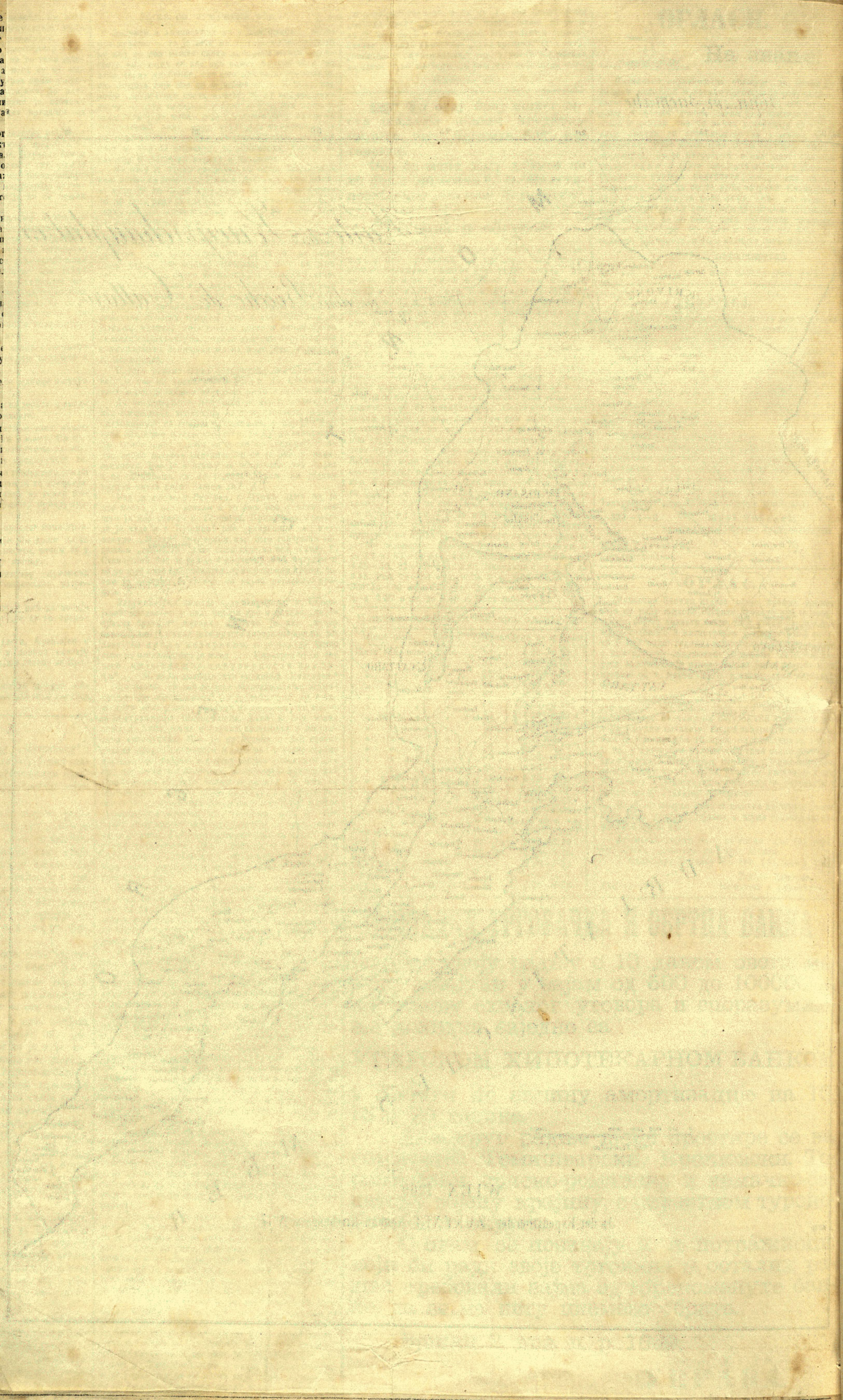
Karte des Kriegsschauplatzes in den Bocche di Cattaro.

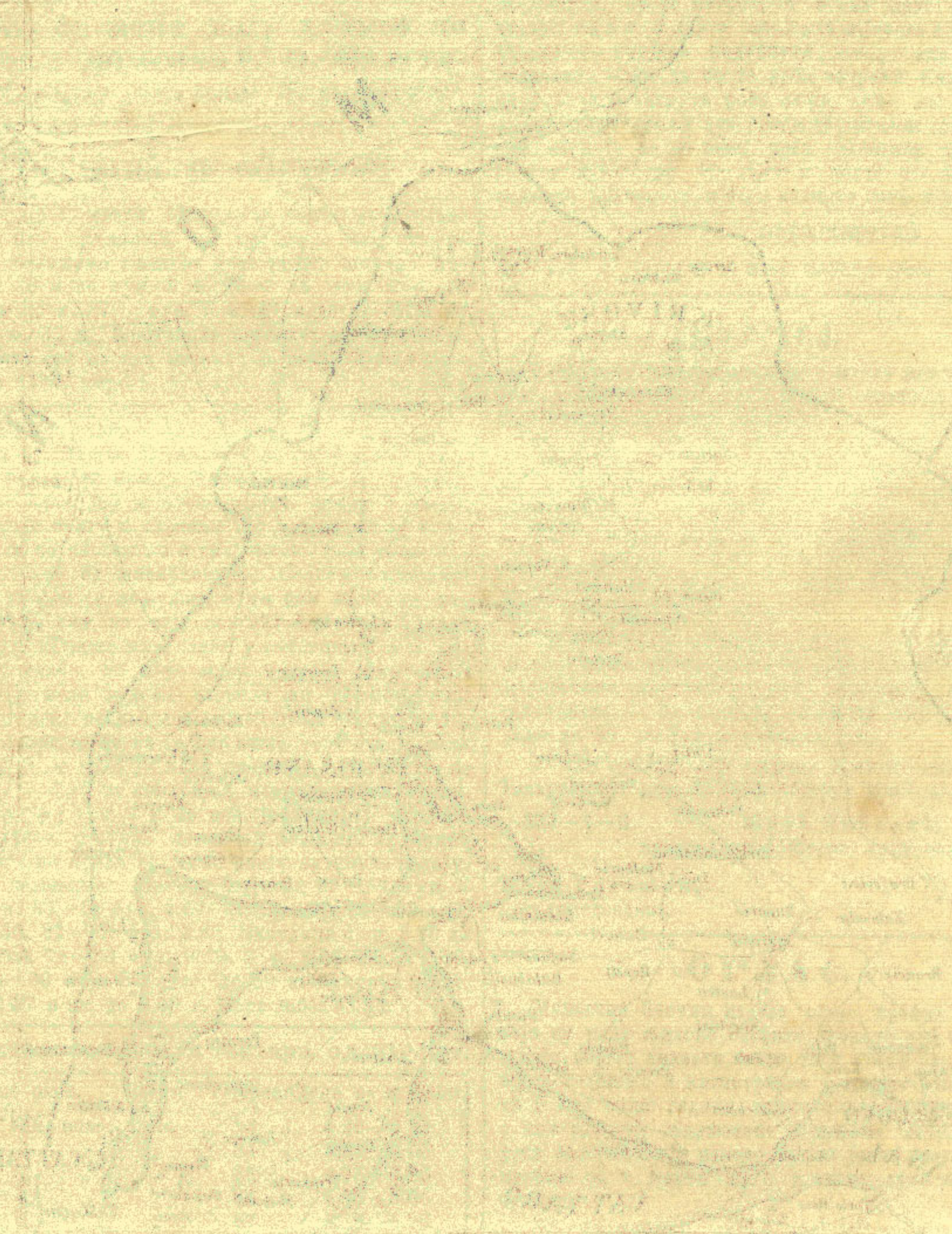
0 500 1000 1500 2000 4000
Oest. Postmeilen.

WIEN 1869

In der Expedition der „ZUKUNFT“ Neubau Kirchengasse N° 17.

[Faint, illegible handwritten text]

[Faint, illegible text, possibly a title or description of the map area]